У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: — BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 93. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 19-го ТРАВНЯ 1971 15 ЦЕНТІВ — 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 19, 1971 No. 93. VOL. LXXVIII.

ВЕРХОВНИЙ АРХИЄПИСКОП ПОБЛАГОСЛОВИВ НОВОНАЙМЕНОВАНИХ ЄПИСКОПІВ, ПРОПОНУВАВ ВІДКЛАСТИ ЇХНІ СВЯЧЕННЯ ДО АРХИЄПИСКОПСЬКОГО СИНОДУ

Новонайменовані Владики Кир Василь Лостен і Кир Іван Стах на летовищі в Ню Йорку безпосередньо перед своїм відлетом до Риму в середу, 12 травня ц. р.

Первоієрарх Помісної Української Католицької Церкви, її патріярхорівний Верховний Архиєпископ Кардинал Иосиф Сліпий, прийнявши минулої п'ятниці 14-го травня о год. 10.30 перед полуднем у своїй резиденції у Ватикані новонайменованих єпископів-помічників о. прелата Івана Стаха і о. шамбеляна Василя Лостена, після розмови з ними поблагословив їх та побажав їм найкращих успіхів на відповідальних владичих становищах, порадивши їм, щоб вони відложили їхні єпископські свячення до Архиєпископського Синоду, що його передбачається на кінець червня в Вінніпеґу, але точної дати якого ще не встановлено. На вияснення єпископів-номінатів про ряд комплікацій, що були б зв'язані з таким відложенням свячень, включно із поробленою вже підготовою, своїми родинами ,які бажали б взяти участь у цьому великому торжестві, та подібним, Верховний Архиєпископ сказав: „робіть, як уважаєте", але рівночасно дав до зрозуміння, що його бажанням було б відкласти ці свячення до Синоду — подають з добре поінформованих джерел.

Про приїзд і побут двох новонайменованих Владик в Римі з цих же добре поінформованих джерел подають:

Обидва Владики приїхали до Риму в середу, 12-го травня. На летовище виїхав по них лімузиною Верховного о. Любомир Гузар і він завіз їх до пансіону „Романа", в якому вони на час свого побуту в Римі зупинились. Отець Любомир поінформував їх, що Блаженніший Верховний Архиєпископ перебуває тепер на відпочинку поза Римом і зможе прийняти їх щойно в неділю. Обидва Владики обстоювали, що справа нагла і прохали про приспішення авдієнції, на що Верховний Архиєпископ, за посередництвом о. Любомира, погодився і визначив авдієнцію на п'ятницю, 14-го травня, на годину 10.30 перед полуднем.

Після приміщення в пансіоні та короткого відпочинку, о. Любомир завіз обидвох Владик до семінарії св. Иосафата, де вони зустріли о. прелата Марусина, ректора та професорів і студентів семінарії. Опісля вони, в товаристві о. прел. Марусина, відвідали Архиєпископа Івана Бучка. О год. 5-ій по полудні о. Любомир Гузар завіз їх і вони оглянули собор св. Софії, університет та сусідню Малу Семінарію, де знову мали зустріч з ректором, професорами і семінаристами.

Учетвер, 13-го травня, очікуючи на авдієнцію у Верховного Архиєпископа наступного дня, обидва Владики, після Святої Літургії в семінарії св. Иосафата, провели день переважно на оглядинах Ватикану та на відвідинах Сестер Служебниць, Студіону, віллі „Андрея", Сестер і Отців Василіянів та інших українських установ.

Зустріч з Блаженнішим

У п'ятницю, 14-го травня, після Святої Літургії в семінарії св. Иосафата, обидва Владики, згідно з домовленням, відвідали Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кардинала Иосифа у Ватикані, щоб скласти йому поклін, запевнити йому свою повну піддержку і співпрацю в змаганнях до здійснення помісности УКЦеркви та просити його благословення, запрошуючи його на їхні єпископські свячення до Філядельфії 25-го травня. Блаженніший заявив, що на ці свячення він ніяк не може приїхати, бо зайнятий, натомість запропонував їм відкласти ці свячення до передбаченого Архиєпископського Синоду УКЦеркви у Вінніпеґу, хоча дата цього Синоду ще не встановлена. На дальші прохання новонайменованих Владик про точніше визначення часу Синоду, Блаженніший запевнив їх, що він їх про це своєчасно поінформує. Була мова також про деякі мирянські акції в справах УКЦеркви в Америці. Блаженніший Верховний Архиєпископ сказав, що він на ці акції не має впливу і їх не контролює. Блаженніший Архиєпископ також їх поінформував, що з початком червня буде в Канаді, де передбачені священичі реколекції в усіх трьох єпархіях. В цьому ж часі може відбутися і Синод. На прощання Верховний Архиєпископ, як уже згадано, уділив їм архиєрейське благословення та побажав успіхів.

Святіший Отець турбується долею УКЦеркви і українського народу

Після авдієнції в Блаженнішого Верховного Архиєпископа, обидва Владики-номінати були прийняті на авдієнції у Святішого Отця. Протокол не передбачає таких відвідин в асисті інших Владик. Авдієнція у Святішого Отця тривала 40 хвилин і її точний перебіг не є для публікації. Але відомо, що розмова відносилася до проблем УКЦеркви в Україні і у вільному світі. Святіший Отець мав виявити в розмові найбільшу журбу і рівночасно найбільші симпатії відносно українського народу та його змагань, як і до УКЦеркви по той і по цей бік залізної заслони, виявляючи рівночасно свою повну поінформованість у цих справах. На закінчення розмови Святіший Отець рекомендував молодим Владикам-номінатам, щоб вони використали всю свою енергію, знання й ініціятиву для добра і єдности народу і Церкви, щоб вони з пошаною відносились та співпрацювали з Блаженнішим Верховним Архиєпископом.

Новонайменовані Владики склали також чемностеву візиту Священній Конґреґації для Східніх Церков.

Повернулись до Америки разом з Владикою Митрополитом Максимом Германюком, який в тому часі перебував в Римі та мав розмови з Блаженнішим Верховним Архиєпископом для точного устійнення програми відвідин Блаженнішого в Канаді.

Справа свячень ще не перерішена

Згідно з одержаними достовірними інформаціями, справа єпископських свячень о. прелата Івана Стаха і о. шамб. Василя Лостена в цій хвилині ще не перерішена. Обидва новонайменовані Владики поставилися — як запевняють з достовірних джерел — з найбільш доброзичливою увагою до поради свого Первоієрарха та обмірковують цю справу.

ПРЕЗИДЕНТ ВИМАГАЄ ЗАКОННОГО ПРИПИНЕННЯ СТРАЙКУ СИҐНАЛЬНИКІВ

Вашингтон. — У понеділок, 17-го травня, о год. 6.1 ранку десять до тридцять тисяч членів професійної спілки залізничних сиґнальників вийшли на страйк і практично спаралізували весь залізничний рух в країні, як інші працівники залізниці відмовились переступити пікетову лінію сиґнальників. Страйк сиґнальників та припинення залізничого руху в багатьох частинах країни найбільше і негайно відчули доставці харчових продуктів, що можуть зіпсуватись, доставці автомобілів та пошта. Негайно після започаткування страйку, президент Ніксон звернувся до Конґресу з проханням перевести наглий закон, який вимагав би від сиґнальників відтягнути лінії пікетування та встановляв би „період охолодження" до 1-го липня ц. р., себто відложив би до того часу страйк, щоб дало залізничим компаніям і сиґнальникам час на переговори та полагодження їхніх суперечностей. Секретар транспорту Джан А. Волпе, складаючи свої свідчення перед нагло скликаною Сенатською комісією праці і публічного добробуття заявив, що встановлені сиґнальниками пікетові лінії вже біля полудня в першому дні страйку практично спаралізували ввесь залізничий рух в країні. Сиґнальники страйкують, домагаючись збільшення їхніх платень на 55 відсотків упродовж найближчих 36 місяців. алізничі компанії відкликаються на те, що інші профспілки залізничників погодилися на злільшення їхніх платень на 42 відсотки протягом 42 місяців.

В Ню Йорку вшановано світлу пам'ять Головного Отамана

Ню Йорк. (С. Ч.) — В неділю 16-го травня ц. р., тут в залі школи Вашинґтон Ірвінґ відбулася Святочна академія, присвячена 45-им роковинам трагічної смерти сл .п. Симона В. Петлюри, Голови Директорії і Головного Отамана військ УНР. Академію влаштували спільно Комітет Об'єднаних Американсько-Українських Організацій міста Ню Йорку, Відділ УККА, і Центральний Комітет Вшанування Пам'яті Симона Петлюри.

Започатковано Академію Апелем в присутності делеґатів комбатантських організацій, СУМА та ін., які прийшли зі своїми прапорами. Апелем проводив сотник д-р Іван Козак, який здав звіт ген. А. Валійському. Сумівці, в асисті почоту делеґатів всіх українських військових організацій зложили вінок перед портретом Головного Отамана. Ген. Аркадій Валійський при складанні вінка відібрав Апель, та виголосив коротку промову. Ю. Шевчук заграв на сурмі прощальну мелодію. Чоловічий хор „Думка" за сценою відспівав стрілецьку пісню „Видиш, брате, мій", на тому закінчено цю зворушливу частину Академії.

Офіційно відкрив Академію адв. Роман Гуглевич, який рівнож представив присутнього на залі Владику Архиєпископа Мстислава, прохаючи його до слова. Владика Мстислав в дуже

(Закінчення на стор. 4-ій)

Підготовляється посвячення Пам'ятника-Хреста на цвинтарі в С. Бавнд Бруку

Бавнд Брук, Н.Дж. (Ю.Ф). — В суботу 15-го травня ц.р. в год. 10:30 ранку тут у приміщеннях Консисторії Української Православної Церкви відбулася нарада представників комбатантських та молодечих організацій в справі підготовки й переведення урочистого посвячення Пам'ятника-Хреста. борцям за волю і державність України, що відбудеться на Українському Православному Цвинтарі в неділю, 13-го червня ц.р. Нарадами, в яких взяли участь ген. П. Шандрук, мгр І. Винник від ОбВУА і Орденської Ради Ордену Залізного Хреста, Б. Дейчаківський — Українське Вільне Козацтво, В. Мазяр – Крайова Управа Братства I УД УНА, Ю. Лопатинський — Об'єднання колишніх вояків УПА, пор. І. Поточний — Союз Українських Ветеранів, Ю. Ференцевич від Крайової Пластової Старшини та о. М. Земляченко від Консисторії УПЦеркви в ЗСА, проводив голова Консисторії Архиєпископ Мстислав. Він з'ясував ідею видвигнення цього пам'ятника як вислів пошани борцям за волю України та висловив бажання Проводу УПЦ в ЗСА, щоб посвячення пам'ятника — урочистість вшанування поляглих в боротьбі за волю і державність України — стала водночас і свідоцтвом духового й ідейного зв'язку нашої молоді з колишніми вояками українських військових формацій. Консисторія УПЦ в ЗСА зайнялась поставленням пам'ятника, а переведення урочистого відкриття передає в руки комбатантських та молодечих організацій. Ген. П. Шандрук в імені кол. вояків висловив подяку і признання Владиці Мстиславові за ідею поставлення цього Пам'ятника-Хреста та за її зреалізування. Учасники наради покликали на голову комітету посвячення пам'ятника ген. П. Шандрука, на заступника і команданта свята полк. Ю. Лопатинського та Ю. Ференцевича на секретаря. Обговорено запропоновану програму свята та внесено спільно деякі зміни і доповнення. Після Архиєрейської Соборної Служби Божої в неділю 13-го червня ц.р., яка почнеться в год. 10-ій ранку, відбудеться похід духовенства, представників

(Закінчення на стор. 4-ій)

ЗСА не заперечують, що було б бажано започаткувати розмови в справі редукції збройних сил в Европі

Москва.— Амбасадор ЗСА до Совєтського Союзу Джейкоб Д. Вім передав міністрові закордонних справ СССР А. Громикові в імені свого уряду заяву, що ЗСА не заперечують також і свого бажання, щоб започаткувати розмови в справі редукції збройних сил й обмеження зброєнь в Центральній Европі. При цій нагоді амбасадор Вім переказав Громикові, що президент Ніксон поставився сприятливо до пропозиції в цьому напрямку, яка була висловлена генеральним секретарем КПСС Л. Брежнєвим в його промові у Тбілісі в Грузії. Заявляючи свою згоду на евентуальне започаткування таких розмов, ЗСА стоять на тому, що вони мусять стосуватися питання загального, а не лиш одностороннього зменшення військ і зброєнь. Перед евентуальним започаткуванням таких переговорів американський уряд переведе наперед консультації із союзниками ЗСА і з усіма членами Північно-Атлантійського Пакту.

У Єгипті тривають арешти комуністів і лівих

Каїро. — „З допомогою Аллаха ми забезпечимо наш внутрішній фронт", сказав президент Єгипту Анвар ель-Садат, промовляючи до народу у зв'язку із значними змінами політичного характеру, що відбуваються тепер у Об'єднаній Арабській Республіці, ОАР — Єгипті. Він сказав також, що не може пообіцяти легкої розв'язки усіх труднощів, однак зробить усе, щоб „зберегти фронт національної єдности". Заарештовано вже понад 100 осіб із прокомуністичної групи в складі єдиної леґальної партії в Єгипті, Арабського Соціялістичного Союзу. Знавці стверджують, що комуністи і ліві елементи в кількості від 500 до 800 осіб проникли в лави того Союзу і подекуди навіть на відповідальні урядові пости. Хоча з наказу президента Анвара ель-Садата були знищені сотни стрічок з записом таємно підслуханих телефонічних розмов, все таки поліція далі проводить арешти запідозрених комуністів і їхніх прихильників. Кількість заарештованих і обвинувачених у протиурядовій змові перевищила 120 осіб, і в Каїро незабаром відбудуться великі судові політичні процеси. Із звичайного домашнього арешту переведено колишнього міністра внутрішніх справ Об'єднаної Арабської Республіки до тюремних мурів. До в'язниці переведено і групу заарештованих міністрів-змовників.

Помер кардинал Григорій Агаджаніян патріярх вірменів католиків

Рим. — В неділю 16 травня ц. р. тут помер на 75-му році життя видатний діяч Католицької Церкви й один із найбільш учених членів Священної Колеґії Кардиналів — кардинал Григорій Агаджаніян, патріярх Вірменської Католицької Церкви з 1957 року. Двічі протягом останніх 13 років покійний кардинал був кандидатом на Папу і не був обраний на це становище тільки з огляду на своє не-італійське походження. Не зважаючи на це, він мав великий вплив на політику Ватикану і крім того користувався авторитетом не лише серед вірменів католиків поза Вірменією, але й був далі духовим провідником тих католиків, які залишилися вірними своїй церкві в окупованій Москвою Вірменії. Народжений 1895 р. в Грузії, Лазар за світським іменем, Агаджаніян вже 11-річним хлопцем був посланий до Риму і там вчився в Колеґії Пропаґанди Віри і в 1917 був висвячений у священики. В 1919 році повернувся до Грузії, яка опинилася під большевицькою окупацією і там у Тбілісі продовжував свою священну діяльність, не зважаючи на всі переслідування совєтського режиму. Відкликаний в 1921 р. до Риму, Агаджаніян став віце-ректором Вірменської Колеґії і з 1932 р. її ректором. В 1935 р. був висвячений на титулярного єпископа і після смерти Аведіса Петра XIV Арпіаріяна, кілікійського патріярха вірменів був обраний синодом вірменських єпископів у порозумінні із Апостольською Столицею на патріярха вірменів, як Григорій Петро XV. Початково його осідком був Бейрут і своєю діяльністю він охоплював католиків вірменів в СССР, на Близькому Сході, у Франції, в ЗСА і в Південній Америці. В 1946 році Папа Пій XI найменував Григорія Агаджаніяна на Кардинала. Покійний говорив плавко вірменською, російською, італійською, французькою, англійською і латинською мовами і знав також німецьку, еспанську, клясичну грецьку й арабську мови. До кінця свого життя вірив, що народи Совєтського Союзу відкинуть комунізм, визволяться і повернуться до Церкви.

В Чикаґо відбулися Окружні Союзові Збори Відділів УНС

Чикаґо. — Минулої п'ятниці, 14-го травня, тут у приміщенні Союзового Дому при Норт Вестерн евню, відбулися організаційні збори місцевої Округи УНСоюзу, які тепло вітали приявного сеніора громадської, в цім також союзової праці в Америці, проф. д-ра Ол. Грановського з Міннеаполісу. Проф. О. Грановський підкреслював свій півсторічний зв'язок з УНСоюзом та інформував про великий український відділ в університетській бібліотеці Міннесотського університету, й закликаючи посилати до нього всі українські книжки й журнали. Збори також щиро вітали приявних представників новозаснованого Відділу УНС ч. 51 ім. Верховного Архиєпископа Иосифа, в особах голови Ом. Яценкова та секретаря Я. Шаруна. Відділ постав при новій католицькій церкві св. Володимира і Ольги, головно заходами сеніора союзових організаторів Миколи Ткачука з Чикаґо.

Збори відкрив і ними проводив голова Округи, гол. радний інж. Анатолій Дорошенко. Він привітав приявних проф. Ол. Грановського, гол. секретаря УНС д-ра Ярослава Падоха, гол. радного і обл. організатора Євгена Репету й місцевого голов, радного Тараса Шпікулу, почесного голову Округи інж. Миколу Олека та представників новопосталого Відділу УНС. Окремо привітав він кол. заступника гол. предсідника УНСоюзу інж. Степана Куропася, закликаючи приявних взяти участь у завтрішнім святі в його 70-річчя. Секретарювала, в заступстві недужого окружного секретаря М. Ольшанського, представниця Пластового Відділу УНС

(Закінчення на стор. 4-ій)

РЕЗОЛЮЦІЯ ЕКЗЕКУТИВИ І ПОЛІТИЧНОЇ РАДИ УККА В СПРАВІ ПОМІСНОСТИ І ПАТРІЯРШОГО ЗАВЕРШЕННЯ УКЦЕРКВИ

Тому, що обрядова і адміністраційна самоуправа УКЦеркви та її патріархальне завершення законно цій Церкві прислуговують, і

Тому, що Декрет Папи Павла VI про Східні Церкви з дня 21 листопада 1964 р., оснований на постанові II Ватиканського Собору, управнює Папу творити Патріярхати Східніх Церков там, де треба, і

Тому, що такий патріярхальний устрій і таке патріярхальне завершення помісної УКЦеркви були однодушно схвалені IV Архиєпископським Синодом УКЦеркви в Римі в жовтні 1969 року, і

Тому, що це зобов'язуюче рішення було ентузіястично прийняте духовенством і мирянами УКЦеркви в світі, і

Тому, що практичне переведення в життя цих належних прав і зобов'язуючих рішень натрапляє на нові труднощі та було відмовлене Папою Павлом VI, згідно з опублікованим тепер листом префекта Священної Конґреґації для Східніх Церков Кардинала Максиміліяна де Фірстенберга до Верховного Архиєпископа Кардинала Иосифа Сліпого з 10 квітня 1970 року, а в останньому найменування двох Єпископів-помічників Філядельфійської Архиєпархії при поминенні прав Верховного Архиєпископа і Архиєпископського Синоду помісної УКЦеркви, —

Отже тому ми, Екзекутива і Політична Рада Українського Конґресового Комітету Америки, зібрані на нарадах в Ню Йорку 15 травня 1971 року, та базуючись на попередніх рішеннях і постановах у цих справах Конґресу УККА та обраних ним органів, однодушно рішаємо і постановляємо:

1. Висловити повну підтримку Верховному Архиєпископові УКЦеркви Блаженнішому Кир Иосифові, очолюваному ним Архиєпископському Синодові та Духовенству і мирянам у їхніх зусиллях перевести в життя постанови IV Синоду УКЦ в справі її помісности і патріяршого завершення;
2. Протиставитись будь-яким виломам з цих Синодальних постанов, з якого боку вони не походили б, бо вони є проти найкращих інтересів не тільки помісної УКЦеркви, але проти інтересів Вселенської Церкви, як цілости;
3. Докласти всіх зусиль, щоб довести до повної єдности всіх Владик, Духовенства і вірних УКЦеркви у змаганнях до цієї великої мети. Будь-які непорозуміння внутрішнього церковного порядку мають бути полагоджені для добра помісної Церкви на на наступному Синоді Владик у найближчому часі.
4. Екзекутива і Політична Рада УККА закликають усі мирянські товариства і організації до координації своїх дій в справі помісности УКЦеркви на форумі Церковної Комісії УККА, щоб спільним прямуванням та в кожночасних обставинах найбільш відповідними і найбільш успішними методами і засобами змагати до великої мети: повного здійснення самоуправи і патріярхального завершення помісної Української Католицької Церкви.

У Стемфорді відбулася маніфестація за єдність УКЦеркви

Стемфорд, Конн. (М.Г.). — — Маніфестація, що відбулася тут минулої суботи, 15 травня, нараховувала понад 300 осіб з таких місцевостей, як Філядельфія, Трентон, Пассейк, Ірвінґтон, Нюарк, Джерзі Сити, Ню Йорк, Кергонксон, Бриджпорт, Гартфорд, Ню Гейвен та інших місцевостей. Маніфестацію розпочато молитвою, яку провели отці Ярослав Шуст і Андрій Назаревич. Коротке слово сказав студент Юрій Карпінський, який при тому подавав найновіші відомості про зустріч двох номінатів на єпископів, о. Івана Стаха і о. В. Лостина, з Верховним Архиєпископом. Після цього проходила маніфестація спокійно і мирно. Серед маніфестантів були молодь і старші. За маніфестантів говорили їх сумні, мовчазні обличчя і транспаренти. Вони прийшли сюди під єпископську палату не з радости, але з болю за долю нашої Церкви, якій грозить постулова лік-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Століття народин Лесі Українки вшановує НТШ науковою конференцією

Ню Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗСА і його Філологічна Секція влаштовують у суботу 22 травня ц. р. о годині 5-ій вечером, в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79 вулиця в Ню Йорку — Наукову Конференцію для відзначення століття народин Лесі Українки. Конференцію відкриє директор Філологічної Секції проф. д-р В. Лев, а виголошені доповіді насвітлять многогранну творчість Лесі Українки. Д-р М. Вацик говоритиме про „Лесю Українку в чужомовних довідниках", проф. д-р Р. Кухар доповідати буде про „Модерністичні визвуки у драматичній творчості Лесі Українки", а ред. В. Верган зачитає доповідь на тему „Леся Українка у літературних взаєминах з Василем Стефаником". З черги проф. д-р В. Т. Жила доповідатиме на тему „Пророчий дар у фізично безсилої жінки", нав'язуючи до драматичної поеми Лесі Українки „Кассандра", вкінці проф. д-р М. Степаненко виголосить доповідь на тему „Драматична поема „Одержима" Лесі Українки і одержимість". Конференцію закриє проф. д-р В. Стецюк. Конференція призначена для ширшого загалу громадянства.

„СВОБОДА" ПІД ЧАС ЗАЛІЗНИЧОГО СТРАЙКУ

У зв'язку із страйком залізничих сиґнальників, що практично припинив залізничий рух в країні, поштовий уряд повідомив „Свободу", що під час страйку висилатиме газету тільки в першу, другу і третю зони, що охоплюють адреси у приблизно 300-миллевому радіюсі. Впродовж найближчих двох-трьох днів „Свобода" друкуватиметься в повному тиражі й залеглі числа будуть вислані на всі адреси після страйку. Коли б страйк протягнувся, то „Свобода" не зможе появлятись з тієї простої причини, що залізниця не доставить паперу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 348 Jersey City, N.J. 07303

Гарантія миру й безпеки

Присутність американських збройних сил в різних країнах Західньої Европи, на територіях держав — членів НАТО, тобто Північно - Атлантійського пакту, із яких 215 000 стаціоновані в Західній Німеччині, 40 000 у Великій Британії, Італії і Туреччині, 10 000 в Еспанії і 40 000 в особовому складі 8-ої Фльоти ЗСА, яка перебуває на водах Середземного моря, була протягом останніх трьох десятиріч найбільш певним і надійним гарантом европейського миру й европейської безпеки, справжнім заборолом проти будь - яких плянів чи й спроб агресії з боку Совєтського Союзу і армій його ж Варшавського Пакту. Стаціоновані в Европі американські збройні сили були трактовані в Москві як головна перешкода для здійснення агресивних зазіхань кремлівського керівництва і воно не щадило зусиль, намагань і витрат, щоб зліквідувати цю перешкоду тим чи іншим способом. З того погляду треба розцінювати й останню „ініціятиву" Москви, проявлену в досить невиразних „пропозиціях" Брежнєва в справі започаткування переговорів про редукцію збройних сил чужоземних держав й обмеження зброєнь на території европейських держав.

Якщо й можна зрозуміти цього роду „побожні" пропозиції Москви, то цілком уже незрозумілим являються пропозиції деяких провідних американських політиків, між ними й таких, як лідер демократичної більшости в Сенаті Майк Менсфілд, який виступив у Конгресі з вимогою зменшити негайно, найдалі до 31 грудня 1971 року наполовину збройні сили ЗСА в Европі, кількість яких під сучасну пору виносить 310 000, не чекаючи навіть на будь - які заяви чи й подібні ж рішення з боку Совєтського Союзу.

Як і треба була сподіватися, несвоєчасна і дуже загрозлива в сучасній ситуації для миру й безпеки, не тільки Европи, але й усього світу, пропозиція очолюваних Менсфілдом кіл, викликала гостру й дуже рішучу реакцію не тільки през. Ніксона і його республіканського уряду. Підтримали категоричний спротив през. Ніксона, який визначив евентуальне здійснення цього роду пропозиції як „помилку історичного маштабу", також і провідні демократи під проводом кол. президента Линдона Джансона і з участю видатних членів колишніх урядів ЗСА, між ними Д. Ачісона, Д. Раска та 22 інших, які заявилися проти будь-якої односторонньої редукції збройних сил ЗСА в Европі. Треба сподіватися, що така правильна й рішуча реакція переможе і в Конгресі і що американські збройні сили й надалі залишаться гарантом миру й безпеки в Европі і в усьому світі.

Єдність — передумова успіху

Існує багато прадавніх правд, які ніби самозрозумілі, вічно пригадувані і при різних нагодах повторювані, а проте в життьовій практиці все ще нехтовані. До тих правд належить насамперед єдність.

Ми є свідками нещастя різних народів у світі, в яких нема єдности. Обласні й племінні сепаратизми доводили до громадянських воєн з масовим винищуванням слабших сильнішими в Конго, Нігерії, тепер у Пакістані і на Цейльоні. Але це, мовляв, Африка й Азія, де ще не закорінився новітній спосіб думання і правління і де тому такий податливий ґрунт для військових диктатур. А втім також в Америці, з її „справедливим законом Вашингтона", з її Конституцією, що докладно визначує демократичний устрій і найширші громадянські свободи, діються речі, які глибоко тривожать вдумливих патріотів - коментаторів. „Настав час для єдности в З'єднаних Стейтах" — б'є на тривогу Дейвід Лоренс, вказуючи турботливо, що „деньвдень газети і радіо в Північному В'єтнамі радісно розголошують незгоду в нашій країні. Вони виразно говорять про те, що американське суспільство поділене й американці залишать Південну Азію, не турбуючись, чи комуністи запанують у Південному В'єтнамі . . ."

Названий публіцист звертає увагу, що неспокій в Америці довів до продовження В'єтнамської війни. Всі вороги Америки, не тільки Північний В'єтнам, коментують той неспокій, як доказ глибокого внутрішнього роз'єднання і знаходять в ньому підбадьорення до власних агресивних дій. Москва розбудовує свої могутні далекосяжні атомові ракети, її східньонімецький сателіт ставиться бундючно в справі Берліну, черпаючи свій розгін з переконання про слабість Америки, джерелом якої є її внутрішнє роз'єднання. Насправді воно не таке глибоке, як здається ворогам. Але й воно приносить цій країні тільки шкоду. „Згода будує — незгода руйнує" — стосується всіх країн і всіх народів, і вільної української громади і великодержави Америки.

Микола Чубатий

ПАПА, КУРІЯ І УКЦЕРКВА

(2)

Два найважніші Акти II Ватиканського Собору: „Догматичну Конституцію про Церкву" та „Декрет про Східні Церкви", Папа проголосив сам особисто 21-го листопада 1964 року в незвичайно т о р жественний спосіб. Він виголосив прекрасну Алльокуцію (Звернення) в латинській мові, величаючи Декрет про Східні Церкви як наближення кволого модерного християнства до апостольського християнства, коли поодинокі (помісні) Церкви Сходу приносили свою богословську думку кожна окремо до скарбниці вселенського християнства. Закінчуючи проголошення тексту Декрету в латинській мові, Папа звернувся до первоієрархів східніх католицьких Церков словами: Оце маєте Декрет, беріть його та з нього користайте. Його важливість усталюю по упливі двох місяців. А коли якійсь Церкві треба, то й скорше.

Текст Декрету про Східні Католицькі Церкви був 29 листопада 1964 р. в цілості, разом з мовою Папи, надрукований в латинській мові, в італійськім ватиканськім щоденнику „Оссерваторе Романо".

Все це пишу тому, щоб підкреслити, яку велику вагу прикладав Святіший Отець до того акту II Ватиканського Собору, а як його зводять внівець ватиканські куріялісти та їх помічники, в і д н о с я ч и с ь до нього як до мало або й зовсім безвартісного документу.

**

Лист кардинала Фюрстенберга оригінально був звернений і висланий до Його Блаженства; його копії були розіслані до відома всім Владикам УКЦеркви. Зміст листа такий: Дня 29-го листопада 1969 Святіший Отець дістав від Вашої Еміненції і многих українських ієрархів прохання в справі утворення Київсько - Галицького Патріярхату. Тому, що ця справа Собором застережена Папі, Папа зарядив основне прослідження тієї справи компетентними куріяльними чинниками, які вирішили, і Папа це потвердив, що з причин канонічних, екуменічних та пасторальних це прохання не може бути сповнене.

Волімо над тими аргументами не застановлятися тому, бо встановлювання нових Патріярхатів Другий Ватиканський Собор застеріг наступному Соборові і Папі. Не хочемо вступати в дискусію з тією прерогативою Папи, й тому справа Патріярхату без будь - якої шкоди для УКЦеркви тепер замкнена.

Пишу без будь - якої шкоди для УКЦеркви тому, бо вже вище достатньо ясно я виказав, що уступ 10-ий Соборового Декрету про Східні Церкви признав УКЦеркві патріярхальний устрій, а Його Блаженству Кир Йосифові дослівно всі права, рівні патріярхові, тільки без титулу патріярха. Його дійсно наша Церква від Св. Володимира ніколи не мала і без того титулу вже майже тисячу літ з патріяршими правами існувала.

Прямо незрозуміле, чому ж ми з повним завзяттям та зі замкненими очима боремося за патріярхат й тільки за патріярхат, і ніщо менше. А таке ставлення справи нам тільки багато пошкодило.

Коли в 1964 році почалася акція за патріярхат, то перший Комітет також носив назву „Комітет за Патріярхат". Було це перед проголошенням Соборового Декрету про Східні Церкви. Коли ж появився той Декрет зі застереженням, що право творити нові патріярхати застережене тільки Папі, Комітет змінив назву на „Комітет за Патріярхальний Устрій УКЦеркви". Одначе, чомусь нові ревнителі тієї справи не звернули уваги на цю зміну й почали бої тільки за Патріярхат, на ділі за безвиглядну справу в нинішній екуменічній ситуації. Кинули дуже принадний, але на ділі шкідливий клич: Завершім нашу Церкву патріярхатом! Коли треба щось завершувати, то видно, що будова нашої помісної Церкви не завершена і без Патріярхату не може існувати. А воно було навпаки: наша Церква 4-го жовтня 1969 р. була вже завершена, тільки її помісности треба ще було боронити.

Клич завершувати УКЦеркву патріярхатом підхопили не тільки рядові громадяни, що в церковних справах необізнані, але теж духовні. Радикальніші герої пера на лінії Чикаго-Торонто ставили справу простіше: „Проголосім самі патріярхат!" Як це мало б статися без зірвання з Римом, не вміли пояснити, коли щораз більше зростаючі маси церковників таки були та хотіли остати католиками.

В римській Курії почали на широку скалю екуменічний рух, одначе далекий від тієї християнської лінії, яку намітив папа Іван XXIII. Тому домагання Українського П а т р іярхату приймали мало не як політичну провокацію в добі гостювання митр. Нікодима та товаришів в Римі. Ми постійно засипали Рим меморіялами та петиціями, але все з тією утопійною програмою: позвольте нам завершити нашу Церкву Патріярхатом. Така масова акція викликала в Курії вдоволене переконання, що українці католики самі стверджують, що їх Церква ще незавершена, хоча вона на ділі вже мала всі канонічні основи діяти. Такі комбінації були дуже на руку нашим „приятелям" зі Східньої Конгре-гації, які виключали всяку можливість зректися своєї церковно - колоніяльної української домінії. Таке переконання стало поглядом також і префекта Конгрегації, яке він виложив в другій частині свого листа. Але що зробити зі Синодом УКЦеркви?

Конституційний Синод УКЦеркви

По великих перешкодах та випробовуючи ґрунт, Верховний А р х иєпископ скликав Конституційний Синод УКЦеркви з патріяршим устроєм, виразно покликуючись на своє право це зробити на основі старих управнень УКЦеркви, остаточно усталених, а навіть побільшених Соборовим Декретом. З днем проголошення рішень Синоду УКЦеркви, зникла всяка адміністраційна влада Східньої Конгрегації й так впродовж останніх 80 років присвоєної проти старих папських буль. Постанови Конституційного Архиєпископського Синоду УКЦеркви з 4-го жовтня 1969 р. підписали всі Владики УКЦеркви. Це акт рівний проголошенню Самостійности України чи для американців Акту Незалежности, тому перелічу їх імена для історії, для нащадків, дітей УКЦеркви: Йосиф Сліпий, Верховний Архиєпископ, Максим Германюк, Архиєпископ і Митрополит, Амврозій Сенишин, Архиєпископ і Митрополит, Гавриїл Букатко, Архиєпископ, Ніль Саварин, Єпископ, Василій Гопко, Єпископ, Ізидор Борецький, Єпископ, Йосиф Шмондюк, Єпископ, Андрій Роборецький, Єпископ, Ярослав Габро, Єпископ, Іван Прашко, Єпископ, Плятон Корниляк, Єпископ, Володимир Маланчук, Єпископ, Йосиф Мартинець, Єпископ, Андрій Сапеляк, Єпископ, Августин Горняк, Єпископ, Йоаким Сегеді, Єпископ. Разом 18. Оце ця історична 18-ка, що проголосила єдність та самоуправу УКЦеркви, затягаючи зобов'язання перед Богом, мученичою УКЦерквою та перед Україною вести та берегти їм поручені вівці перед всякими вовками та напастями.

Складаючи свої підписи на Синодальнім документі, вони пов'язалися не тільки з УКЦерквою поза Україною, але також з Церквою Мучеників та з катакомбами України.

(Закінчення буде)

ПРЕМІЇ ІМ. Я. ГАЛАНА

У Києві Правління Спілки Журналістів УССР роздало три „нагороди" імени Ярослава Галана в галузі журналістики і публіцистики". Першу дістав Юр. Римаренко, науковий співробітник Інституту Історії АН УССР, „за публіцистичні статті, що викривають підступну антинародну діяльність українських буржуазних націоналістів, надруковані в газеті „Вісті з України". Тієї газети не можна придбати в Україні. Два інших нагороджених премією імени зрадника українського народу: Мих. Безпалко — редактор районової газети „Нове життя" в м. Несторові, Львівської області, і М. Подолян — головний редактор журналу „Соціялістична культура". Групу журналістів нагородили окремо „почесними дипломами Спілки Журналістів УССР і золотими перами".

В ОБОРОНІ НЕСКОРЕНИХ

(Заява Організацій Українського Визвольного Фронту в ЗСА)

Ми є свідками нової хвилі переслідувань і арештів українських патріотів і діячів української культури в Україні з боку московського окупаційного режиму.

Поновно засуджено Москвою науковця Валентина Мороза, далі продовжується систематичне затруювання політичних в'язнів І. Кандиби, М. Гориня, Л. Лукіяненка. Все ще караються в російських концтаборах працівники українського Червоного Хреста К. Зарицька, О. Гусяк, Г. Дідик та українські патріоти Святослав Караванський, д-р В. Горбовий і многі інші, як, напр., М. Сорока, В. Леонюк, Б. Хрестинич, Я. Гасюк. Щодня доходять до нас вістки про нові процеси й засуди.

Усі ті події приневолюють нас ще раз ствердити: т. зв. УССР не є українською державою, а є це московська колонія, — як це стверджують, зрештою, теж українські політичні в'язні. Шлях, на якому розвивається московський імперіялізм, є формою жорстокого насильства. Починаючи від воєнних погромів, через переселювання, голодні облоги, концентраційні табори та тюрми, московські окупанти постійно обнижують чисельність і природний приріст поневолених народів і через насильну асиміляцію підносять відсоток власного населення в імперії.

Московські окупанти змагають до своєї злочинної цілі також через руйнування родин, як основної клітини кожної нації, при тому пляново перевантажують фізичною працею жінок і дітей поневолених народів, а зокрема українського народу.

Соціяльні умови серед населення, зокрема в Україні, пляново доведені до стану кріпацтва, щоб економічно використати Україну, і то руками того ж таки поневоленого народу.

Особливо загрозливим засобом ослаблювання українського народу є злочинна політика Москви відносно української молоді. Плянове виселювання молоді з України та спрямовування її в різні терени СССР нібито з метою загосподарення економічно відсталих територій, має за завдання позбавити Україну найвітальніших біологічних елементів, щоб їх засимілювати в чужому мовно і культурно середовищі.

В 1971 р. заплянована зменшити на 250 тисяч сільське населення „національних республік" і розселити їх в чужі малозаселені простори імперії для виконання плянів другої брежньовської п'ятирічки. На Україну з того припаде ймовірно не менше 50 тисяч („Правда" від 12-го вересня 1970 р. — доповідь М. Байбакова).

Москва не обмежується тільки до фізичної ліквідації українського народу. Вона намагається знищити його рівнож духово.

Москва зліквідувала українські церкви, загнавши їх в катакомби, і переслідує українське духовенство та вірних. Мученичу смерть понесли Митрополити, архиєпископи і єпископи Українських Церков та священики майже поголовно. Деякі з них ведуть свою працю тільки підпільно в умовах катакомбного християнства.

Подібної долі, як Церква, зазнали українська наука, література і мистецтво. Під московським ярмом не існує ніяка свобода ані для індивідуального ані для національного розвитку людини. Москва знищує кожного, хто продовжує самостійно думати та працювати і творити згідно з правдою свого народу і цю правду обстоює.

За допомогою т. зв. „соціялістичного реалізму" Москва перетворила науку, літературу і мистецтво та критику в пропаґандивний апарат, при допомозі якого намагається створити т. зв. людину комуністичного — тобто російського — суспільства. Ця людина — має бути продуктом злиття націй, до якого прямує система московського большевизму, що прагне обмосковити поневолені народи засобами „міжнаціональної" російської мови, нового шкільного закону „про вибір" батьками мови навчання для їніх дітей у школах, через переміщення народів і творення багатонаціональних „республік", в я к и х, крім московської — ніяка національність не творила б більшости населення.

Українська нація протиставиться екстермінаційним плянам Москви, спираючись на вічні духові українські вартості, які дають силу для опору, бореться незламно за свою незалежну державу і права людини. На 24 з'їзді КПУ, аґентури КПСС, московський намісник П. Шелест гнівно закликав партію до посиленої боротьби з українським н а ц іоналізмом, при тому лаючи його. Бо в Інституті Філософії і на катедрах багатьох вузів виявлено, що науковці і вчені відступають від партійности в науці і розробляють схеми суспільних відносин не так, як наказує і вимагає партія.

Письменники, не тільки молодші, а й деякі з старших, випробувані і перевірені, заявив Шелест, не виконують партійних настанов в літературній творчості. А трудові люди, для перевиховання яких мають писати письменники, з в е л и чуючи героїку праці, не сприймають написаного на замовлення партії. Трудівники в містах і селах, як було стверджено на 6-му пленумі СПУ, шукають „матеріялів для роздумів про саму сутність людини, про її ролю і місце в сучасному світі".

Борючись з націоналізмом в Україні, Москва веде неперебірливу атаку проти науковців, культурних діячів і цілої самостійницької еміґрації, а зокрема проти постанов IV Великого Збору ОУН за те, що вони розкривають правдиві наміри московської політики в Україні, марячи про ліквідацію націй для створення єдиного совєтського народу.

І саме ця постава українського народу, його боротьба, його жертви і страждання — нас, що живемо у вільному світі, подвійно зобов'язують.

Висловом розуміння цього нашого зобов'язання є протестаційна акція проти нової хвилі переслідувань, зокрема проти поновного засуду Валентина Мороза, п р о т и систематичного тортурування Кандиби, Лукіяненка, Гориня та довголітнього в'язнення Зарицької, Дідик, Гусяк й многих інших, — яку якраз тепер переводить українська спільнота в усьому світі.

У зв'язку з тим ставимо запитання: чи на цій одноразовій протестаційній акції маємо покінчити нашу дію в захист нескорених, чи навпаки, ці протестаційні маніфестації мають стати усвідомленням і вихідною точкою до широкозакроєної акції у тій свідомості, що „перед кожним з нас — різка альтернатива — бути або сином свого народу або його лукавим наймитом і мародером" — як говорять до нас невгнуті сили з України, борючися проти московської сваволі.

І саме у зв'язку з тим — Організації Українського Визвольного Фронту розгортають широкозакроєну протестаційну акцію. Вона повинна охопити урядові, парляментарні кола, різні міжнародні організації, політичні, церковні, громадські, наукові, мистецькі, молодіжні формації, поодинокі особистості, пресу, радіо, телевізію, і передовсім антибольшевицькі об'єднання й організації.

Будучи на допоміжному фронті боротьби за визволення Батьківщини та користуючись свободою слова і дії, хочемо не тільки протестувати проти злодіянь московських окупантів, але й закликаємо до спротиву Москві і все українське самостійницьке еміґраційне суспільство. Хай кожна одиниця, кожне товариство, об'єднання, організація, веде протестаційну дію всіми доступними засобами в рамах їх громади, міста, стейту, держави. А разом з тим одностайно станьмо проти підступних затій, які ширяться через аґентурну пресу і людців, умовляючи поодиноких людей і групи залишити самостійницькі позиції діяльности і праці та переключитись на позиції „визнання ідейного і політичного державного стану підсовєтської дійсности".

Тільки в єдності наших зусиль — успіх нашої дії, а тому взиваємо все патріотичне українське громадянство в ЗСА до єдности на принципах української незалежної від Москви державницької політики, української культури та духовости. Нас єднає мета: За суверенну, Соборну Українську Державу і розвал російської тюрми народів на національні незалежні держави!

Нас єднає гасло: КИЇВ ПРОТИ МОСКВИ!

ЗА КОНФЕРЕНЦІЮ ОРГ. УКР. ВИЗВ. ФРОНТУ В ЗСА:

Голова — проф. І. Вовчук, І. Винник — Голова Г. У. ООЧСУ, Мгр. Е. Гановський — Голова Г. У. СУМА, Мгр. Е. Лозинський — Голова Т. в'язнів, інж. М. Шпонтак — Голова ПАБНА, Секретар — проф. С. Галамай, Уляна Целевич — Голова Г. У. ОЖ ОЧСУ, М. Грицковян — Голова Т. б. в. УПА, Б. Футала — Голова ТУСМ-у.

Лука Луців

ВАСИЛЬ СТЕФАНИК У КРИТИЦІ

(4)

Першим польським голосом про Стефаникову „Синю книжечку" була рецензія *Тадеуша Міхальського* в польському демократичному журналі „Promień" у Львові (1899, ч. 6.). Міхальський писав, що „новелі Стефаника роблять на читача надзвичайно сильне враження — прикре, гнітюче, але могутнє враження впевнености і гордости. Його новелі справляють таке враження, неначе ясні блискучі промені сонця, які пробиваються крізь важкі, олив'яні хмари, захоплюють нас своїм дивним, таємничим чаром, наповняють наші серця якоюсь впевненістю в себе, несхитним довір'ям і безконечно гордою вірою в те, що колись ці промені зможуть засяяти повним блиском своєї могутности, можуть засяяти і — засяють" (142-134). Оцей оптимізм Міхальського тим цікавіший, що він одночасно вмістив переклади двох таких сумних творів, як „Виводили з села" і „Стратився". Він ще дивніший на тлі тих українських критиків, які бачать у Стефаника тільки песимізм і більше нічого...

В 1899 р. появився ще один польський голос про Стефаника — відозвався письменників приятель від 1895 р. *Вацлав Морачевський*, одружений з Софією Окуневською, приятелькою Ольги Кобилянської, щирий приятель українського народу. Про Вацлава Морачевського (1867 — 1950) згадуватиме частіше, тут відмічуємо його перший публічний голос про українського приятеля. В Морачевський надрукував у журналі „Życie", ч. 10, 1899 р. статтю „Василь Стефаник" та переклади деяких його творів. Мочаревський підкреслював „поблажливу, сліпу любов до землі" у Стефаникових героїв. У Стефаника „кождий тин, має якийсь чар, лише йому властивий, кожде дитя грається по-своєму, як ніде у світі; старі дотепні і гарні особливою красою, малі відзначаються чулістю неповторною. Слова „гріх", слова „гидь" не знає Стефаник, бо це не його улюблені. Хто найшов їх колинебудь у своїй любці? Новелі Стефаника — це не розпач Успенського і Диґасінського . . . Стефаник не хоче нічого доказувати і зовсім не впадає в розпач . . . То напевне, що зі слова Стефаника бухає сила, впевненість в себе, гордість. Як малюють при нім шеренґи пророків народу, у котрих плач над сумною долею відобрав слово і розум" (145).

Леся Українка (1871 — 1913) надрукувала в популярному російському журналі „Жизнь" в 1900 р. ч. 9, статтю „Українські письменники на Буковині", в якій писала про О. Федьковича, О. Кобилянську і В. Стефаника „з Галицького Покуття, яке етнографічно належить не до Галичини, а до Буковини". Л. Українка підкреслювала різницю між творами Федьковича й Стефаника, вона твердила, що Стефаник змальовує селян, які стоять на порозі до повної пролетаризації або вже переступили цей поріг". Ці слова відносяться до перших Стефаникових творів — і то не до всіх, — та їх часто повторювали пізніші критики, і така думка панує ще й тепер у багатьох, хоч сам письменник проти цього протестував на своїм ювілеї. Коли б так всі були пролетаризувалися, як про це писали деякі критики, то Стефаник не міг би був після першої світової війни писати про багатіїв таких, як „Максим („Сини"), Данило й Семен („Вона земля"), Марія (з одноіменної новелі) та майже про всіх героїв своїх творів, написаних після 1916 р., коли письменник почав знов літературно працювати.

Та вертаймося до Лесі Українки. Вона підкреслювала реалізм Стефаникових творів, одночасно зазначаючи, що це „не фотографії, а саме малюнки, ніби ескізи для майбутньої картини". Авторка писала, що Стефаник не ідеалізує народу, як це робили письменники народники. Але оці оповідання, при всій своїй реальності „роблять на читачів сильніше враження, ніж усі, пройняті, звичайно, найкращими намірами, панеґірики ідеалізованому народові в народницькій літературі" (49).

Іван Франко (1856 — 1916) кілька разів писав про Стефаника. Вперше в 1900 році в чеськім журналі „Slovansky Přehled", (ч. 10) і вдруге в німецькому журналі „Aus fremden Zungen" в 1901 р. (ч. 8), втретє „З останніх десятиліть 19 віку" в „ЛНВ", 1901, том 15, кн. 9. В 1904 р. Франко писав про Стефаника в „ЛНВ", том 25, кн. 2, під заг. „Із нотаток про статтю С. Русової; Старе й нове в сучасній українській літературі".

І. Франко сімдесять років тому оцінив зміст і форму Стефаникових творів так, як це і тепер роблять ті, які дбають тільки про правду в своїх працях, а не про якісь партійні, чи інші цілі. Пишемо „тепер", бо був час у 20-их і 30-их роках, коли „вульгарносоціологічні критики" замовчували Франкову оцінку, уважаючи її невірною, як тепер признає В. Лесин у вступній статті до книжки „В. Стефаник у критиці і спогадах" (ст. 13).

Іван Франко сімдесят років тому оцінив зміст і серед групи молодих письменників визначається Василь Стефаник, може, найбільший артист, який появився у нас від часів Шевченка". Франко підкреслював у Стефаника „сильне, як океан глибоке чуття", - „несхибний артистичний такт, який велить йому все і всюди задержати такт і міру. Стефаник абсолютний пан форми . . . Він ніде не скаже зайвого слова, — з делікатністю, гідною всякої похвали, він знає, де зупинитись, яку деталь висунути на ясне світло, а яку лишити в тіні. В малюванні він уміє бути реалістом, і чистим ліриком — і про те ніде ні тіні пересади, переладування, бомбасту, неприродности. Се правдивий артист із божої ласки, яким уже тепер можемо похвалитися перед світом" (53).

(*Далі буде*).

Відзначення 20-річчя існування Українського Лікарського Товариства, Відділ Іллиной

Дня 24-го квітня 9171 р., відсвятковано в Чикаго 20-річчя існування Відділу Українського Лікарського Товариства. Святочні сходини відкрив голова Т-ва д-р Віктор Сайкевич, привітав ш и численно зібраних членів Т-ва з родинами, та делегатів: Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів, Т-ва Українських Інженерів, Українського Музею та ін. Доповідь про „Історію української медичної служби від її зарання аж по нинішні часи", виголосив д-р Дачишин. Присутні вислухали доклад з великим зацікавленням.

В мистецькій частині виступала оркестра лікарів. При її акомпаньяменті відспівав д-р Рудавський баритоном кілька сучасних українських мелодій. З черги Марта Городиловська відтанцювала кілька сольових танців. Наша молода артистка зібрала численні, заслужені оплески. На закінчення д-р Лідія Коломиєць відспівала в'язанку українських народних пісень.

Гості прислухуючись мистецькій програмі, дискутуючи при спільній перекусці приємно провели час.

Д-р Микола Тимчак

Чикаго об'єднано обороняє права УКЦеркви

Чикаго (М.Д.). — Координаційний Комітет Українських Організацій ЗСА і Канади за здійснення Патріярхату Української Католицької Церкви (Чикагська Група) організує в неділю 23-го травня 1971 р. о годині 2:30 по пол. в залі СУМА (при 2457 Вест Чикаго Аве.) Маніфестаційні Збори — „За Єдність і Права УКЦ". На маніфестації промовлятимуть члени Координаційного Комітету ред. М. Панасюк і д-р М. Харкевич та від молоді студ. М. Гарасовська. Промовці порушать останні критичні події в нашій Церкві в Америці та будуть схвалені відповідні резолюції. Чикагську Групу Координаційного Комітету ЗСА і Канади творять: д-р Юрій Городиловський — заступник голови і Микола Денисюк — секретар, інж. Р. Вігун і М. Панасюк — координатори, д-р В. Маркусь — програмовий референт, д-р Р. Кобилецький — скарбник, д-р Р. Смик — референт патріярхого фонду, Ол. Черінь — реф. молоді, О. Гарасовська, д-р Я. Кокорудз, мгр Е. Малич і д-р М. Харкевич. Чикагська Група КК поєднує в собі всі прошарки організованої української спільноти в Чикаго та околиці й завдяки цьому українське Чикаго виступає об'єднано в обороні УКЦеркви.

Пластова молодь Балтимору згадує Верховного Архиепископа УКЦ, Йосифа Кардинала Сліпого у День свого Патрона

Пластова молодь Балтимору громадно зібралася ранком 9-го травня ц. р. перед церквою св. Петра і Павла в Куртіс Бей, Мериленд, щоб відзначити День свого Патрона св. Юрія.

Цьогорічне свято тим більше було дороге балтиморським пластунам, бо як проголосив парох церкви, всч. о. Мартин Канаван, св. літургія з тієї нагоди жертвувалася за здоров'я Блаженнішого Верховного Архиєпископа Української Католицької Церкви Йосифа Кардинала Сліпого. В тому ж намірені і були теж жертвовані святі Причастя, які усі приступні 55 пластунок і пластунів і багато їхніх батьків прийняли під час св. Літургії. Описуючи св. Юрія, як героя віри, слідами якого боровся і терпів Великий Митрополит покійний Андрій Шептицький і його гідний теперішній наслідник, о. парох закликав пластунів бути такими самими. Його щирі слова, виголошені доброю українською мовою, — бо ж він сам лише по матері українського походження, глибоко падали в душу кожного з присутніх в церкві.

По св. літургії уся пластова молодь разом з о. парохом Канаваном і проводом своєї Станиці мала спільне снідання у церковній залі, приготовленим матерями під зарядом пань Хоми, Мудрої, Гудими і Серединської з Куртіс Бею. Привітну атмосферу під час снідання збагачували пластунки піснями. Слово подяки виголосив голова Пластової Станиці Балтимору, д-р Андрій Лемішка. Молитвою, під проводом о. пароха і гімном Закарпатських Пластунів закінчено свято балтиморської Пластової Станиці.

Володимир Сушко

В Чикаго відбулися Окружні Союзові Збори Відділів УНС

(Закінчення зі стор. 1-ої)

п. С. Кульчицька. В зборах узяли участь 42 представники 19 Відділів Округи та гості. Після звіту з праці Округи, яку подали в загальному голова інж. Дорошенко та обширніше обласний організатор Є. Репета, прийняті обговорювали ряд пропозицій, які вони просили вислових головних урядовців пред'явити Головному Урядові на його недалеких, річних нарадах, в цьому: продовжувати уділювання гіпотечних позичок для членів УНС, безперервно продовжування висилки газети для членів, які виплатили свої грамоти; реалізація клича „лицем до молоді", конкретно називаючи ділянки можливої і потрібної допомоги УНС для української молоді і її організацій; скорочення союзових протоколів нарад і ін. Над звітами та пропозиціями для Головного Уряду відбулася дискусія, в якій взяли участь: інж. В. Бережан, Ом. Яценків, інж. Л. Боднар, М. Сенчишак, мгр В. Ничай, інж. Ст. Куропась, П. Паньків, Ів. Кравчишин, А. Іванюк, інж. М. Олек і ін. Після цього головний секретар д-р Я. Падох виголосив доповідь про стан УНСоюзу та його актуальні завдання, вітаючи новопосталий Відділ УНСоюзу, який має всі можливості стати одним з найбільших Відділів Чикага, й складаючи признання його основникові Миколі Ткачукові, який разом зі секретарем відомого 379 Відділу Михайлом Семковим в цім році будуть відзначені за це, що оснували Клюб Заслужених Союзовців та впродовж цілого його 10-річчя були його членами, здобуваючи щорічно бодай 25 членів. З черги обл. організатор Євген Репета обговорив стан та актуальні завдання всіх Відділів Округи. Він закликав дбати не лише про число нових членів, але також про загальне збільшення чисельности Відділів, бо є такі, які здобуваючи багато членів, ще більше тратять. Теж закликав до забезпечування на вищі суми та до об'єднання в УНС, по змозі, всієї молоді. Після цього він роздав переможцям у минулорічній кампанії за збільшення членів зірки для поміщення їх на їхніх почесних плякетках, які вони в раніших роках одержали, як члени Клюбу Заслужених Союзовців. Зірки одержали: М. Семків, Т. Шпікула, М. Ткачук, Л. Боднар, М. Ольшанський, п. Олена Олек і А. Іванюк. Збори були дуже оживлені і наскрізь позитивні. Вони покінчилися о год. 10.15 і тривали нецілі дві з половиною години.

Підготовляється посвячення Пам'ятника-Хреста...

(Продовження зі стор. 1-ій)

організацій з вінками до Пам'ятника-Хреста. Відкриття пам'ятника доверщить ген. П. Шандрук, опісля Архиєпископ Мстислав відправить панахиду за душі полеглих борців, переведе посвячення пам'ятника та промовить до учасників свята. Після зложення вінків та відспівання українського державного гимну, виголосять короткі промови-декляції представники комбатантських та молодечих організацій. Посвячення закінчиться дефілядою перед пам'ятником комбатантів та молодечих організацій з прапорами. Справами порядку програми урочистостей будуть займатися комбатанти, а справами адміністраційно - господарськими, як паркування, буфет, тощо, члени Сестрицтва і Братства. Рішено виготовити відзнаку-жетон, мистець І. Кучмак виконав та передав Консисторії пропам'ятну поштівку з нагоди посвячення пам'ятника. Сходини комітету для випрацювання дальших деталів програми будуть відбуватися в Ню Йорку, адреса комітету: Yuriy Ferencevych, c/o Plast, Inc., 140 Second Ave., New York, N.Y. 10003. Учасники наради оглянули пам'ятник та терен, на якому відбудеться програма його посвячення, а опісля продовжували розмови при перекусці, яку приготовило Сестрицтво. О год. 2-ій по полудні Владика Мстислав подякував за участь в нарадах та попращав учасників нарад. Про чергові сходини комітету будуть повідомлені комбатантські та молодечі організації.

В Ню Йорку вшановано світлу пам'ять Головного Отамана

(Закінчення зі стор. 1-ої)

короткому слові сказав про працю й життєві ідеали сл. п. С. Петлюри. Закінчено першу частину Академії виступом оперового співака баритона Л. Рейнаровича, який відспівав дві пісні: „В провалля розпачу" і „Пісня Петлюри" та дві пісні дуетом з меццо-сопрано Ганною Шерей: „Пісня Мазепи" і Пісня про Дніпро".

В другій частині програми слідували: доповідь інж. О. Шевченко, сольо-спів пані Ганни Шерей, яка виконала дві пісні; мистецьке слово А. Лозинського — „Вибір із поезій" Б. Лепкого. Хор Думка" відспівав чотири пісні, зі сольо-співом сопрано О. Новицька-Замята під диригентурою проф. О. Верника та при акомпаніяменті п-ни О. Куйбіда. Солістам акомпаніював проф. О. Омельський. Мистецьке оформлення сцени виконав Т. Шевчук. Академію закінчено співом українського національного гимну.

У Стемфорді відбулася маніфестація за єдність УКЦеркви

(Закінчення зі стор. 1-ої)

відація. Серед маніфестантів видно було знайомі українській громаді обличчя, як маєстра слова, маєстра Йосипа Гірняка, який високо й гордо ніс портрет Верховного Архиєпископа Сліпого, що є символом непоборности Української Католицької Церкви по той і по цей бік залізної занавіси, там знову видно поставного, з сивим волосом, директора Куровицького, зажуреного Я. Пастушенка, невтомного сотника д-ра Івана Козака. Між впорядчиками - студентами дає поради д-р Василь Палідвор, а д-р Роман Осінчук з заклопотаними очима маршує і думає, що дальше, як поставити мирянський з'їзд, що має відбутись 19-го червня ц.р. в Ню Йорку, що буде із священиками... В іншому місці мгр Єва Піддубчишин і д-р Марія Клячко дають інформації до преси й радіо. Студенти і студентки прохожим роздають летючки.

Наша інформація була б неповною, коли б не згадати, що за два дні перед маніфестацією в Стемфорді, себто 12-го травня ц.р., була делегація Т-ва за Патріярхальний Устрій УКЦеркви в Єпископа Кир Йосифа Шмондюка, щоб уділив авдієнцію. Єпископ Шмондюк не тільки, що ніколи не прийняв делегації, але навіть листа від Т-ва повернув нерозпечатаним з написом на коверті "Refused". Зустріч 12 травня відбулася за посередництвом чи пресією стемфордської поліції. Коли від Т-ва прийшли на поліцію, щоб одержати дозвіл на маніфестацію, то поліція була здивована, чому ми хочемо маніфестувати. Вони питали — чому ми не говоримо з Єпископом? Єпископ нас не хоче приймати — відповіли. Ми поговоримо з вашим Єпископом. Після цього нас повідомила поліція, що Єпископ прийме делегацію 12-го травня о год. 7:30. Делегацію очолив д-р Роман Осінчук і в її склад входили: д-р Марія Клячко, мгр Ева Піддубчишин, д-р Василь Палідвор, мгр Ярослав Щербанюк, від студентів Юрій Карпінський і Роман Купчинський та Микола Галів. На широке з'ясування справи всіма членами делегації Єпископ не дав відповіді, він говорив, що все є написане в його святочних посланнях, що треба учитись, треба відновляти християнське життя в родинах, щоб більше приступали до святого Причастя, що треба любити і шанувати авторитети, бо „вся влада від Бога дана". Говорив, що треба витворити український обряд, що треба боротись проти айришів, щоби не латинізували наших вірних, що треба молитися і чекати, а Святіший Отець для нас все зробить. Владика вважає, що ми безпідставно вчепились кардинала де Фюстенберга, бо він є наш приятель. Синод Українських Єпископів не є важний, бо його не затвердив Папа. На наше питання, чи Преосвященний Владика поїде на Синод, якщо такий буде скликаний. — „Якщо буде на це дозвіл від Св. Отця — поїду." Наше вияснення було, що на Синод, чи Помісність УКЦеркви не потрібно жадного дозволу, бо це наше право, яке за нами затвердив Вселенський Собор Ватиканський Другий, підкреслюючи при цьому, що це не є справа патріярхату. Наша авдієнція закінчилась без жадного заключення. Це і було причиною, що Т-во рішило відбути маніфестацію у Стемфорді, щоб хоч в такий спосіб переконати Владику, що миряни не так думають і не того собі бажають для своєї Церкви.

Маніфестація в Стемфорді закінчилась в шостій годині. На закінчення промовляли: М. Галів, який прочитав звернення від мирян до Владики Кир Йосифа Шмондюка, д-р Роман Осінчук, студент Іван Бережницький, який закликав всіх взяти участь у маніфестації під час свячень у Філядельфії, що відбудеться 25-го травня, і д-р Марія Клячко. Маніфестація закінчено молитвою „Боже вислухай благання".

Микола Галів

ПІСЛЯ ЗАБОРОНИ ФЕДЕРАЛЬНИМ УРЯДОМ ЗСА реклямувати цигарки та інші тютюнові вироби через телевізію і радіо, як небезпечні для здоров'я, тютюнова промисловість поширила рекляму своїх виробів у газетах і в журналах. У всіх найбільших і найбільш популярних журналах, як „Лук", „Ляйф", „Вумене Дей" та ін., значно зросла кількість вихвалянь цигарок.

КОМУНОКИТАЙСЬКИЙ УРЯД УДІЛИВ ПАКИСТАНОВІ безпроцентову позику в сумі 207 мільйонів долярів, призначену на закуп харчів і товарів щоденного вжитку, потрібних для пакистанського населення. Позика не зв'язана з вимогою купувати ці товари тільки в Китаю. Попередньо Пакистан одержав від Пейпінгського режиму ще 300 мільйонів долярів позики.

В справі виступів Д. Гнатюка й О. Криси

В зв'язку з приїздом з України до Канади і ЗСА відомих українських мистців Дмитра Гнатюка і Олега Криси, до Української Інформаційної Служби „Смолоскип" звертаються листовно і телефонічно чисельні особи з різними запитами.

Відповідаючи на ці запити УІС „Смолоскип" рекомендує і вияснює:

1. Ми уважаємо, що кожний українець на чужині настільки вироблений громадсько й політично, що він сам повинен рішати, чи йому і його родині іти на концерт Д. Гнатюка й О. Криси чи ні.

2. Ми є за тим, щоби з України на чужину приїздило якнайбільше українських культурних діячів і різних мистецьких ансамблів і груп.

3. Ми завжди були за тим, щоби в різний спосіб протестувати проти керівників уряду СССР і УССР, які приїздять закордон і які є відповідальні за всі безправства, переслідування, нищення української культури і поневолення України. Але ми не є за тим, щоби влаштовувати демонстрації проти приїзду на чужину українських культурних діячів чи українських мистецьких ансамблів.

4. В часі концертів чи імпрез подібного характеру, ми рекомендуємо:

а) Під час виконування гимну СССР чи УССР не вставати, а сидженням запротестувати проти поневолення України й інших народів СССР;

б) Не аплодувати точок виконуваних російською мовою, чи з партійно - комуністичною тематикою, або в інший спосіб виявити своє невдоволення і протест проти русифікації і політичного поневолення України;

в) В усіх таких і подібних випадках поводитися культурно, чим доказати свою українську гідність, зрозуміння до становища, в якому опинилися не із-за своєї вини українські культурні діячі на Україні та гідність українського політичного еміґранта.

Українська Інформаційна Служба „Смолоскип"

ДІЛОВА ДОПИСКА ДО АФІШ У ТОРОНТІ

Торонто. — Тижневик „Наша Мета" з 8-го травня приніс вістку під наг. „Добрий помисл", що хтось на багатьох афішах-реклямах у місті „Концерт Дмитра Гнатюка і Олега Криси" подописував „з Валентином Морозом і Святославом Караванським". Подописувані прізвища безпідставно засуджених діячів української культури в УССР зроблені і на англомовних, і на українськомовних реклямах-афішах, щоб нагадати про тих, які караються. У неділю 9 травня в Торонті, перед Сіті Гол увечорі відбулася велика демонстрація, переважно української молоді, в обороні Валентина Мороза та ін. ув'яз-

РІЧНИЙ З'ЇЗД ТУІА У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія. — У суботу 22-го травня в залі клюбу „Тризуб" при 4932 Північ Бровд вулиці відбудеться річний з'їзд Товариства Українських Інженерів Америки, ТУІА, головою якого є інж. Володимир Гнатківський. реєстрація до 12 г. в полудень, загальні збори від 12 до 3 г. дня, наукова конференція від 4 до 6 г. вечора. Доповідатимуть: інж. І. Лось „Дослідження ресурсів землі за допомогою сателітів" та інж. Є. Яросевич — „Хемічні і геологічні проблеми поверхні місяця". Модератор сесії інж. Л. Яцкевич, за організацію конференції відповідає інж. З. Салевич. Увечорі — коктейль, а від 7 г. до 10 вечора бенкет, на якому тостмайстром буде інж. Б. Захарчук. На з'їзді відбудеться вибір Головної Управи ТУІА. В дні з'їзду — Виставка, присвячена технічним осягам українських інженерів у ЗСА.

УКРАЇНЦІ НА ТЕЛЕВІЗІЇ В БРАЗИЛІЇ

Сан Павльо, Бразилія. — У кількох великих містах Бразилії останніми місяцями телевізія почала приділювати увагу показам народної творчости, фольклору бразилійців та різних етнічних груп. Окрему програму присвятила телевізія в Сан Павльо українському виступу: українські танцюристи, які належать до Фольклорної Групи в Куритибі, в супроводі власної оркестри виконали п'ять танців, у тому „Запорожця", „Д ж и гуна", „Орличку та ін. Співрозмова телевізії розповіла коротко про ту групу і про Україну.

ТАРЗАН, Ч. 6559. Абуззі справляє мировий договір

Я, пане, переклав англійські слова вашого мирового договору на мову бонґів, щоб мій батько знав докладно, на що погодиться його відтиск пальця. Ми думаємо, пане, що одно слово мусить бути змінене!

Вождь Вамбі щасливий, що має такого совісного і освіченого сина! Яке слово не подобається тобі, Абуззі?

Воно, пане, каже: „...Землю, якої батузи не потребують, будуть управляти бонґи..."

...Ми, бонґи, бажаємо собі, щоб слово „управляти" заступити словом „посідати".